

Contribuția Eurofound la Pilonul european al drepturilor sociale

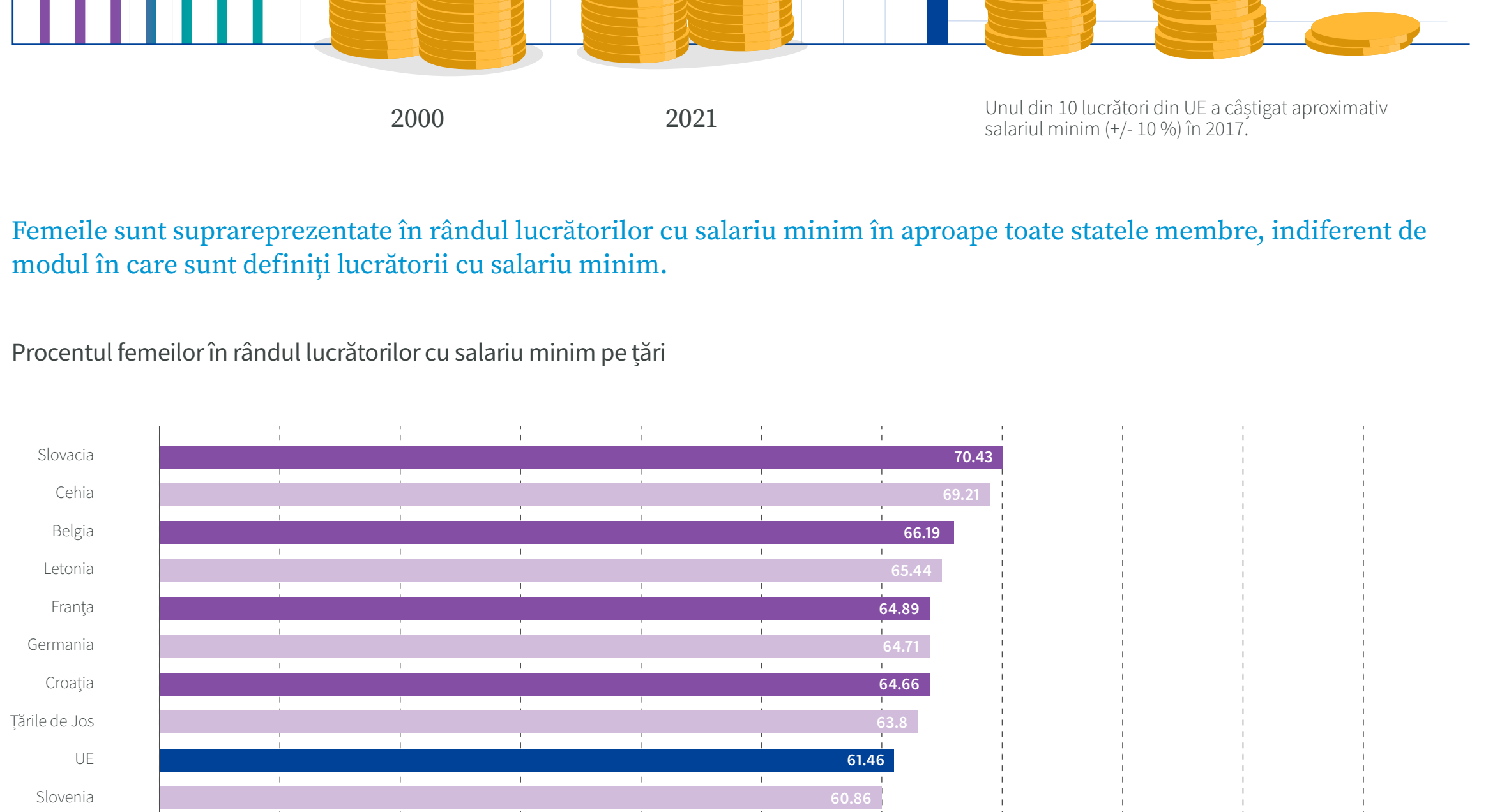
Pilonul european al drepturilor sociale este strategia socială europeană menită să asigure că „tranzițiile către neutralitatea climatică, digitalizare și schimbările demografice sunt echitabile din punct de vedere social și juste”. Planul său de acțiune propune obiective principale pe care UE trebuie să le îndeplinească până în 2030.

Cercetările și constatările Eurofound sprijină obiectivele stabilite în Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, contribuind la menținerea unor condiții de muncă și de viață mai bune în Europa după pandemia de COVID-19.

Salariul minim

Nivelul salariilor minime prevăzute de lege s-a îmbunătățit comparativ cu salariile altor lucrători de la începutul mileniului.

În pofida tendinței ascendente, salariile minime în majoritatea țărilor rămân sub **60%** sau chiar sub **50%** din salariul mediu.

Femeile sunt supraprezentate în rândul lucrătorilor cu salariu minim în aproape toate statele membre, indiferent de modul în care sunt definiți lucrătorii cu salariu minim.

Procentul femeilor în rândul lucrătorilor cu salariu minim pe țări

În cazul celor afectați de criza provocată de pandemia de COVID-19, guvernele din Europa reacționează cu măsuri de stabilizare a veniturilor.

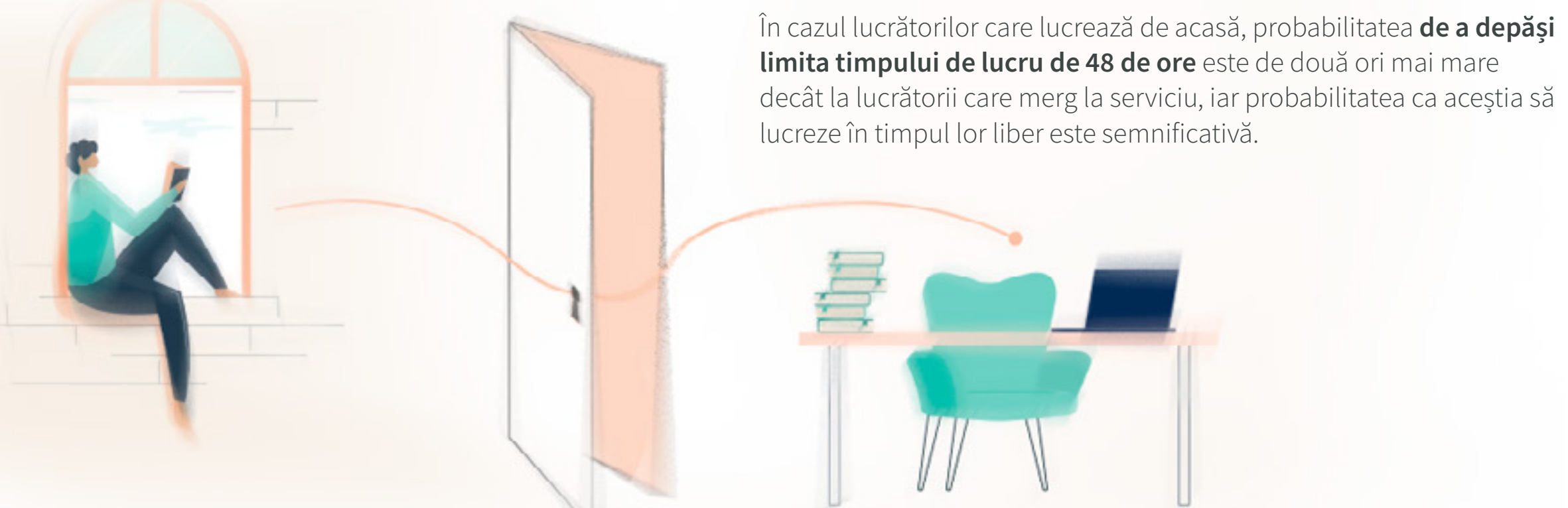
Timpul de lucru și echilibrul între viața profesională și cea privată

Beneficiile unui bun echilibru între viața profesională și cea privată sunt ample și includ: o mai mare satisfacție în viață, o mai mare satisfacție în muncă, o stare de sănătate mentală mai bună și bunăstare în viață, o grad mai mare de motivație și implicare.

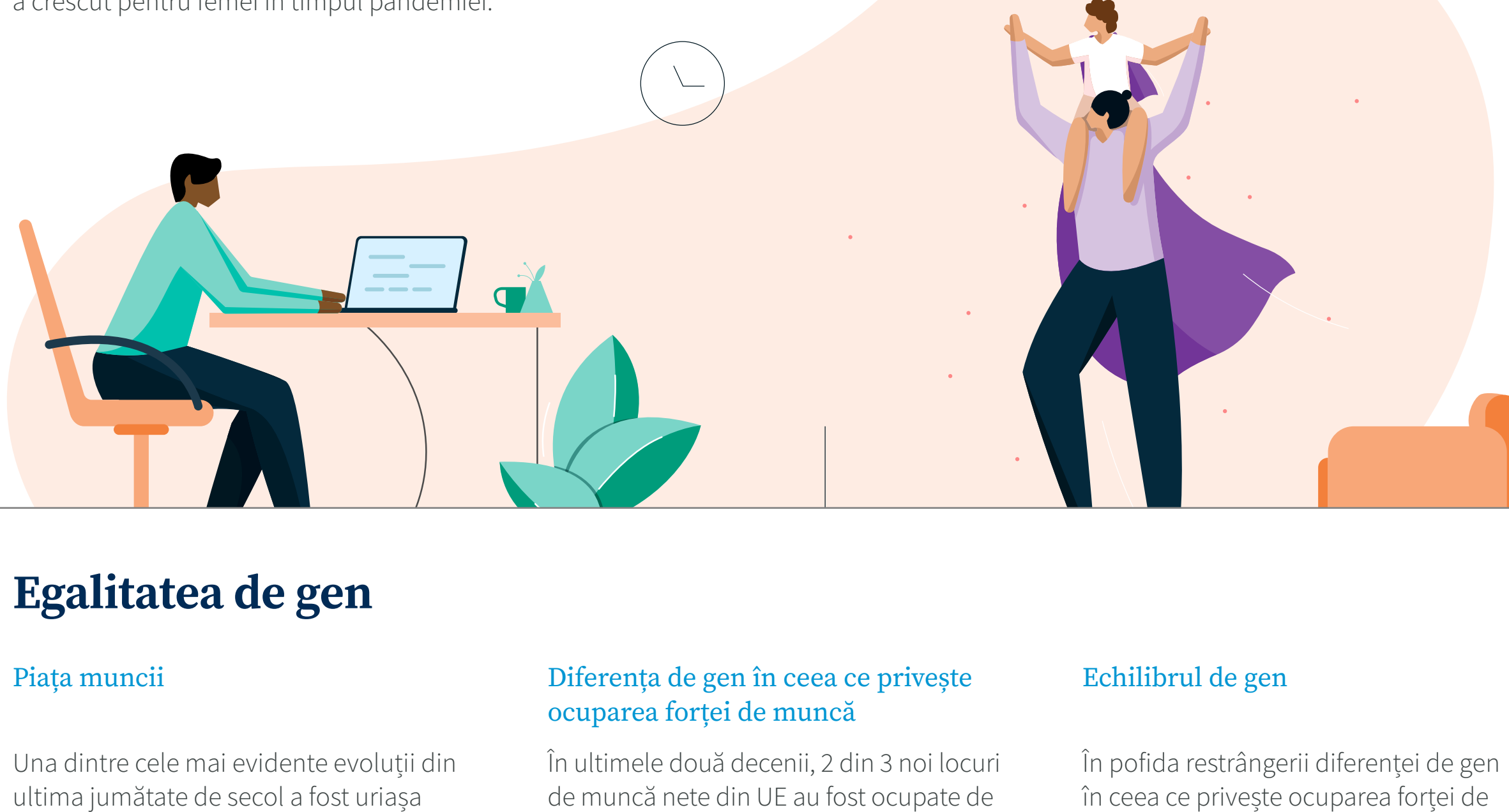
Diversi factori sunt implicați în obținerea echilibrului între viața profesională și cea privată

Factori de echilibru între viața profesională și cea privată

Volumele mari de muncă, programul de lucru prelungit și programul de lucru atipic sunt asociate unui echilibru mai slab între viața profesională și cea privată. Regularitatea programului de lucru și sprijinul din partea colegilor și a conducerei sunt asociate unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată.

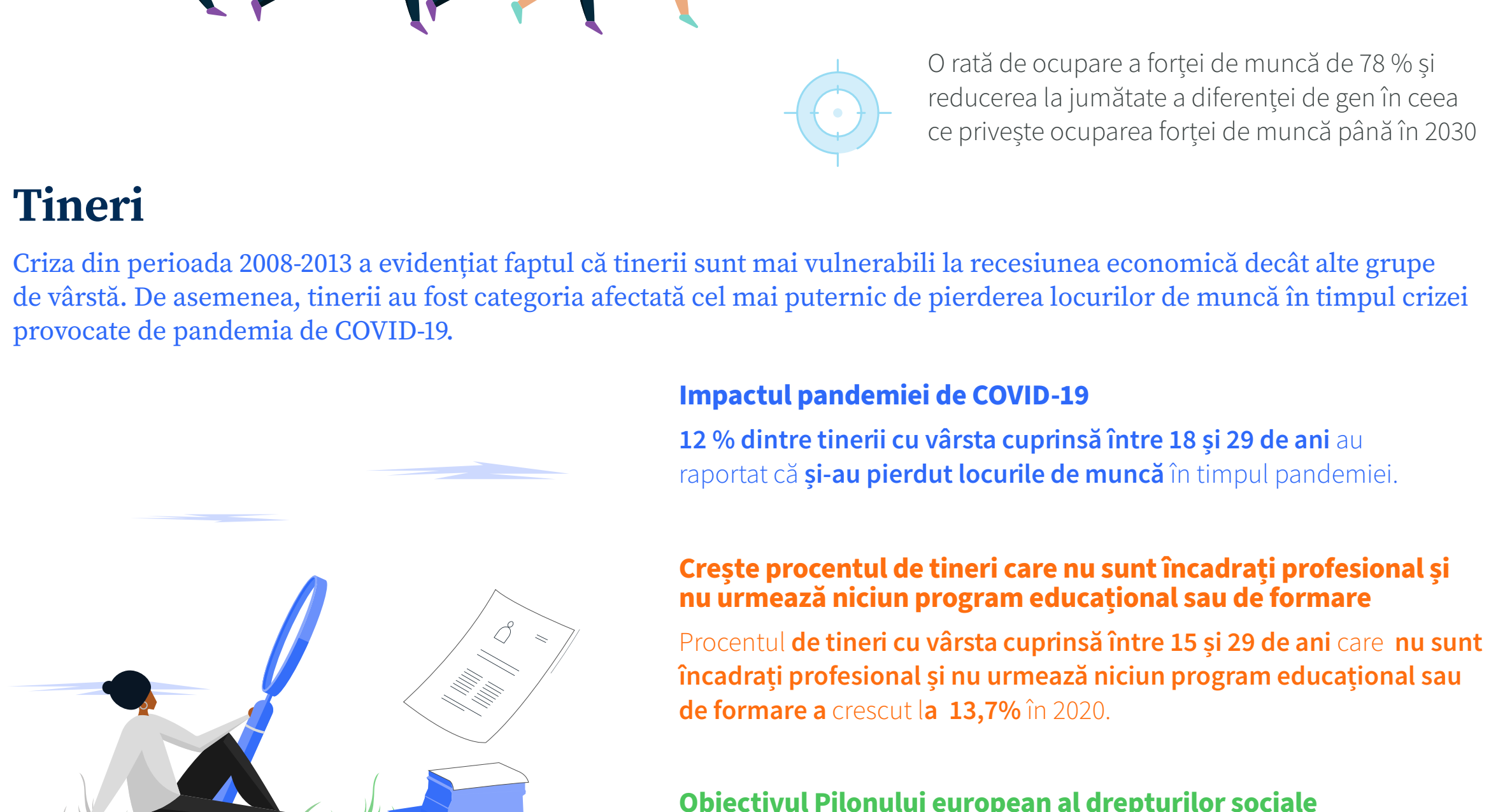
Utilizarea la scară tot mai largă a telemuncii în timpul pandemiei a scos în evidență estomparea liniilor de demarcație între viața profesională și cea privată.

În plus, pandemia de COVID-19 a afectat echilibrul dintre viața profesională și cea privată a femeilor mai mult decât în cazul bărbaților, femeile fiind afectate într-o măsură mai mare în ceea ce privește programul de muncă redus, iar femeile tinere confruntându-se cu un risc mai mare de a-și pierde locul de muncă decât bărbații.

De obicei, bărbații consacră mai mult timp unei activități remunerate, iar femeile, uneia neremunerată.

În special, povara responsabilităților legate de îngrijire a crescut pentru femei în timpul pandemiei.

Egalitatea de gen

Piața muncii

Una dintre cele mai evidente evoluții din ultima jumătate de secol a fost uriașa creștere a gradului de participare pe piața muncii a femeilor.

Diferența de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă

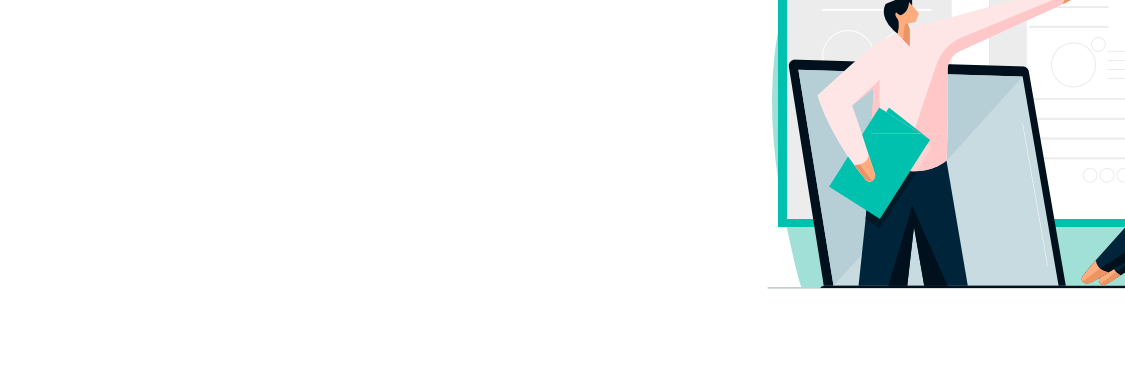
În ultimele două decenii, 2 din 3 noi locuri de muncă nate din UE au fost ocupate de femei. Deși rezultatul acestui fapt a fost o restrângere a diferenței de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, aceasta persistă încă în aproape fiecare stat membru al UE.

Echilibrul de gen

În pofida restrângerii diferenței de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, locurile de muncă nu au devenit mai echilibrate din punctul de vedere al genului. Cea mai mare creștere a ratei ocupării forței de muncă a avut loc în principal în rândul femeilor și al lucrătorilor de muncă ocupate preponderent de femei.

Diferența de remunerare între femei și bărbați

Cea mai mare diferență de remunerare între femei și bărbați se înregistrează în cazul locurilor de muncă bine plătite. Aceasta este o tendință comună pentru toate statele membre și se produce în pofida faptului că femeile tinere au niveluri de instruire din ce în ce mai înalte comparativ cu bărbații tineri.

Gradul de ocupare a forței de muncă rapid în rândul femeilor va trebui să crească de cel puțin trei ori mai rapid decât acela al bărbaților până la sfârșitul deceniului pentru a se atinge obiectivele privind egalitatea de gen și ocuparea forței de muncă stabilite în Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale.

O rată de ocupare a forței de muncă de 78% și reducerea la jumătate a diferenței de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă până în 2030

Tineri

Criza din perioada 2008-2013 a evidențiat faptul că tinerii sunt mai vulnerabili la recesiunea economică decât alte grupe de vârstă. De asemenea, tinerii au fost categoria afectată cel mai puternic de pierderea locurilor de muncă în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19.

Impactul pandemiei de COVID-19

12% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani au raportat că și-au pierdut locurile de muncă în timpul pandemiei.

Crește procentul de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare

Procentul de tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 29 de ani care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare a crescut la 13,7% în 2020.

Obiectivul Pilonului european al drepturilor sociale

Pilonul european al drepturilor sociale are ca scop reducerea procentului de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare la 9% până în 2030.

Criza provocată de pandemia de COVID-19 a avut un impact disproporționat asupra satisfacției personale și a sănătății psihice a tinerilor în comparație cu grupurile mai în vârstă. Dar nivelurile de încredere în instituții în rândul tinerilor rămân mai ridicate decât în cazul altor grupe.

Măsurile pe termen scurt pentru reducerea barierelor în calea sprijinului financiar existent și a protecției sociale au fost esențiale pentru tineri în timpul pandemiei. Responsabili de elaborarea politicilor trebuie să acorde prioritate măsurilor pe termen lung, cum ar fi îmbunătățirea permanentă a accesului la muncă și programe de ucenicie, precum și măsurilor menite să contribuie la creșterea siguranței locurilor de muncă.

2022 a fost desemnat Anul European al Tineretului

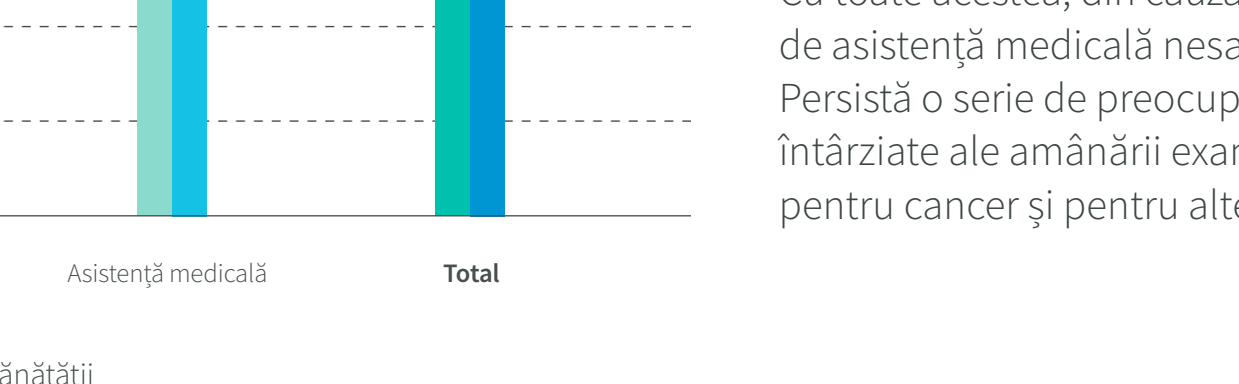
Competențe și formare profesională

Formarea reprezintă o modalitate importantă de obținere a unor rezultate pozitive la locul de muncă

La majoritatea locurilor de muncă din UE se oferă programe de formare, cel puțin într-o anumită măsură, una din aceste activități, dar sunt puține cele care oferă oportunități cuprinzătoare de formare și învățare pentru toți lucrătorii. Locurile de muncă unde există un dialog social bazat pe încredere și care dă rezultate prezintă, de asemenea, o probabilitate mai mare să se bucure de o implicare regulată și directă a angajaților, care să facă diferența pe termen.

Supracalificați 16%

Subcalificați 13%

Obiectivul Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale: Până în 2030, cel puțin 60% din totalul adulților ar trebui să participe la formare în fiecare an.

Munca pe platforme online

Economia platformelor

Creșterea rapidă a economiei platformelor a dus la o transformare semnificativă a piețelor forței de muncă europene, accelerată de pandemia de COVID-19. Cadrele de reglementare existente și inițiativele voluntare sunt încă în urmă din acest punct de vedere.

Oportunități versus provocări

Economia platformelor oferă lucrătorilor o oportunitate de a lua parte la piața digitală, dar, de asemenea, creează provocări legate de condițiile de muncă, securitate socială, impozitare și reprezentare colectivă.

Protecția socială

Îmbunătățirea protecției sociale a lucrătorilor de pe platformele online este o prioritate, în special pentru cei pentru care acest tip de activitate reprezintă locul de muncă principal sau pentru cei care îl combină cu alte forme de muncă pe termen.

Nivelul formelor de muncă atipice în UE

Protecția socială

Pilonul european al drepturilor sociale subliniază că, indiferent de tipul și durata relației lor de muncă, lucrătorii, și, în condiții comparabile, persoanele care desfășoară activități independente au dreptul la protecție socială adecvată.

Toate statele membre ale UE au aplicat scheme de protecție socială în timpul pandemiei de muncă în cadrul pandemiei, chiar dacă fonduri naționale și ale UE pentru a asigura salarii pentru lucrători și a le reduce acestora și își păstrează locurile de muncă, cu excepția celor care au fost nevoiți să muncească mai puțin sau să nu muncească deloc o perioadă de timp. Cu toate acestea, au existat diferențe între țări în ceea ce privește durata sprijinului și rata de înlocuire (nivelul salariului primit pentru orele nelucrate).

Ratele maxime de înlocuire disponibile la nivelul sistemelor de protecție a muncii

Marie-septembrie 2020 (în salarului anterior)

Sursa: COVID-19. Implicații privind ocuparea forței de muncă și viața profesională, 2021

Probabilitatea de a deveni șomer în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19 a fost mult mai mare pentru persoanele care desfășoară activități independente (13%) decât pentru angajați (8%) și persoanele care desfășoară activități independente cu angajați (2,3%). Criza provocată de pandemia de COVID-19 a atras acordarea unui sprijin inaccessibil anterior pentru persoanele care desfășoară activități independente.

Serviciile de sănătate și de îngrijire

În contextul îmbătrânirii societăților europene, cererea de servicii de îngrijire pe termen lung, cum ar fi îngrijirea la domiciliu, asistența socială și medicală pentru persoanele în vârstă, cu dizabilități sau fragile, este în creștere.

44 de milioane de persoane folosesc servicii de îngrijire informală pe termen lung rudelor sau prietenilor, în calitate de persoane care au în îngrijire membri de familie.

Aproximativ 6,3 milioane de persoane sunt angajate în sectorul îngrijirilor pe termen lung din UE – în creștere cu o treime într-un singur deceniu.

Impactul locului de muncă asupra sănătății

UE, 2015

Cu toate acestea, aproape două cincimi dintre lucrătorii din sectorul îngrijirilor pe termen lung se confruntă cu un impact deosebit de puternic asupra sănătății lor și nu se așteaptă să poată desfășura această activitate la o vârstă mai înaintată – mai mult decât lucrătorii din domeniul sănătății sau în medie.

Nevoile de asistență medicală nesatisfăcute au scăzut în general în UE, cu aproape 40%, de la 6,9% în 2008 la 4,2% în 2019. Cu toate acestea, din cauza pandemiei de COVID-19, nevoile de asistență medicală nesatisfăcute au crescut considerabil. Persistă o serie de preocupări cu privire la potențialele efecte întârziate ale amânării examinărilor preventive, a tratamentelor pentru cancer și pentru alte afecțiuni.

Sursa: Lucrătorii din domeniul îngrijirii pe termen lung: Încadrarea în muncă și viața profesională, 2020

Relațiile de muncă și dialogul social

Partenerii sociali, prin negocieri colective, joacă un rol esențial în asigurarea unui tratament echitabil pentru lucrătorii europeni și a unui cadru stabil și previzibil pentru angajatori.

Un dialog social european eficace depinde de legăturile puternice cu nivelul național, astfel încât agenda UE să rămână relevantă, iar acordurile UE autonome să fie puse în aplicare în mod semnificativ la nivel național.

Negocierea colectivă rămâne în centrul sistemelor de relații de muncă din UE. Responsabilități de elaborarea politicilor ar trebui să profite de oportunitatea oferită de criza provocată de pandemia de COVID-19 pentru a introduce noi inițiative de promovare, consolidare și sprijinire a negocierilor colective.

Protecția și promovarea unor relații de muncă echitabile, funcționale și echilibrate sunt esențiale pentru asigurarea unei creșteri incluzive și durabile și a progresului social în UE, în special ca urmare a pandemiei de COVID-19.

Coeziunea socială și convergența

Convergența economică și socială și durabilă este esențială pentru stabilitatea pe termen lung a Europei și necesită o abordare europeană integrată.

Pandemia de COVID-19 aduce cu sine riscul ca inegalitățile dintre statele membre și dintre grupurile socioeconomice să crească și mai mult. Aceasta va testa rezistența economică și socială a statelor membre pe fondul riscului de divergență economică și socială în UE.

Creșterea disparităților poate afecta, de asemenea, stabilitatea UE și subliniază nevoia ca Pilonul european al drepturilor sociale să fie pus în aplicare integral și ca aceste măsuri să fie comunicate clar cetățenilor UE.

Explorați centrul Eurofound de monitorizare a convergenței în UE și aplicația convergEU

